Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U101929

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-06-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. СТОБЕРСЬКА Надія Анатоліївна

2. Stoberska Nadiia A.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Гуманітарні науки. Історія та археологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 23-06-2021

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти. Історія

Місце роботи здобувача: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 73.053.006

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125622

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 81, м. Черкаси, Черкаський р-н., Черкаська обл., 18031, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.81.03

Тема дисертації:

1. Польське землеволодіння в українських губерніях: українська та російська історіографія
2. Polish land tenure in Ukrainian provinces: Ukrainian and Russian historiography

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячено аналізу наукових праць з історії польського землеволодіння у правобережних українських губерніях. Зусилля зосереджено на виявленні та вивченні сукупності праць означеної тематики, створених українськими та російськими дослідниками протягом другої половини XIX ст. – початку XXI ст. Дослідницька робота дала змогу виокремити рівні наукового вивчення теми протягом понад півтора століття, з'ясувати напрями та особливості, повноту й достовірність історичних знань про утворення великих землеволодінь, розвиток та еволюцію польського землеволодіння на правобережних теренах України. Аналіз історіографії проблеми показав, що протягом XX – початку XXI ст. нагромаджено чималий шар інформації щодо критичної оцінки досліджень, присвячених польському землеволодінню. За тематичною ознакою виокремлено кілька груп досліджень: історіографічні узагальнення, в яких подано аналіз загальної ситуації в історичній науці на різних етапах її поступу; праці, в яких здійснено аналіз творчих

біографій визначних істориків та їхнього внеску у вивчення історії польського землеволодіння; роботи, що містять конкретні історіографічні узагальнення щодо стану опрацювання теми польської присутності у соціально-економічній історії Правобережної України імперської доби. Опрацювання історіографічних досліджень показав, що незважаючи на певні здобутки, вивчення землеволодіння польського походження у межах українських губерній наразі не стало об'єктом спеціального дослідження, водночас нагромаджений історичний наратив потребує систематизації та узагальнення. Дисертаційна робота спирається на комплекс історіографічних та історичних джерел. Фундамент становлять історіографічні джерела, які охоплюють одноосібні та колективні монографії, статті, розміщені в збірниках наукових праць, наукових періодичних виданнях, дисертаційні роботи та автореферати дисертацій, присвячені польському землеволодінню у Правобережній Україні, які вплинули на нагромадження наукового знання та подальший поступ історичної думки. До уваги взято дослідження українських і російських авторів, що відбулися протягом другої половини XIX – початку XXI ст. Історичні джерела – законодавчі, статистичні, статистико-економічні описи, особового походження – дали змогу конкретизувати окремі сюжети, порушені науковцями. Методологічні засади дослідження включають принципи наукової об'єктивності, історизму, всебічності, наступності та комплекс загальнонаукових і спеціальних історичних (проблемно-хронологічний, порівняльно-історичний, історико-типологічний, історико-генетичний, історико-біографічний) методів. Сукупно вони забезпечили вивчення процесу виникнення інтересу, нагромадження знання та формування концепцій щодо історії польського землеволодіння на тлі загального поступу історичної науки. Опрацювання історіографічного масиву дало змогу виокремити три етапи вивчення історії польського землеволодіння: імперський (друга половина XIX – початок XX ст.); радянський (20-ті – 80-ті рр. XX ст.); сучасний (90-ті рр. XX – початок XXI ст.). Щодо кожного з них проаналізовано та узагальнено погляди дослідників трьох поколінь, які відрізнялися тематичним спрямуванням, змістовим наповненням, характером аргументації, методологічними орієнтирами, висновками. Аналіз напрацювань українських і російських авторів щодо вивчення польського землеволодіння показав, що російські науковці розглядали його в контексті аграрних відносин в імперії та її перспектив як цілісного державного організму загалом. Українські дослідники, вивчаючи цю проблему, акцентували увагу безпосередньо на українських теренах. Дослідники другої половини XIX – початку XX ст. переважно зверталися до проблем землеволодіння та землекористування у загальноросійському масштабі. Польське землеволодіння стало об'єктом уваги лише частини авторів, які переважно зосереджувалися на описі подій, ніж на їх ґрунтовному аналізі. Українські дослідники історію польського землеволодіння вивчали з метою обґрунтування права українського народу на самостійний розвиток і вивчення витоків та перебігу польсько-українського протистояння, російські автори увагу проблемі приділяли переважно в контексті політичної та соціально-економічної історії Російської імперії. Загалом у полі зору авторів перебувала історія польської колонізації українських теренів, зрушення у землеволодінні осіб польського походження під впливом соціально-економічних змін, чималий резонанс здобули обмежувальні заходи російського уряду щодо польського елементу. Найбільшим здобутком цього періоду стало нагромадження статистичного матеріалу, через що праці набували археографічного значення, створивши підґрунтя для подальших досліджень.

2. In the dissertation an attempt is made to carry out a historiographical analysis of the history of Polish land tenure in the right-bank Ukrainian lands. The focus is on finding and studying all the sources on the topic that have been accumulated since the second half of the XIX century. The research made it possible to distinguish the levels of scientific study of the issue over about two centuries, to find out the directions and features, completeness and reliability of historical knowledge about the formation of massive land tenures, and development and evolution of Polish land tenure of the Right-Bank Ukraine. Analysis of historiographical achievements revealed that during the XX and early XXI centuries a significant array of information on critical evaluation of research into Polish land tenure was gathered. There are several thematic groups of studies: historiographical generalizations which provide the analysis of the general situation in historical science at various stages of its progress; works analyzing the creative biographies of prominent historians and their contribution to the study of the history of Polish land tenure; works that contain specific historiographical generalizations about

the state of elaboration of the topic of the Polish presence in the socio-economic history of Right-Bank Ukraine of the imperial era. The analysis of historiographical achievements has shown that the study of land tenure of Polish origin within the Ukrainian provinces has not yet been the subject of a special study. The dissertation is based on a set of historiographical and historical sources, which include individual and collective monographs, articles published in collections of research papers, scientific periodicals; dissertations and abstracts of dissertations on Polish land tenure in Right-Bank Ukraine, which had affected the accumulation of scientific knowledge and the further progress of historical thought. The research results of Ukrainian and Russian authors are taken into account. Historical sources, which comprise legislative, statistical, statistical and economic descriptions, sources of personal origin, made it possible to specify certain topics raised by researchers. Methodological principles of the study include the principles of scientific objectivity, historicism, comprehensiveness, continuity and a set of general scientific and special historical methods, such as problem-chronological, comparative-historical, historical-typological, historical-genetic, and historical-biographical. The complex of the aforementioned methods was applied to study how the interest in the history of Polish land tenure emerges in general historiography, how knowledge was accumulated and the concepts were formed. In elaboration of the sources, three stages of research into the history of Polish land tenure were distinguished: the imperial stage (the second half of the XIX and early XX centuries), the Soviet stage (20s – 80s of the XX century), and the modern one (90s of the XX – early XXI century). Within each stage, analyzed and generalized were the views of researchers of three generations, which differed in thematic direction, content, nature of argumentation and conclusions. The paper analyzes the Ukrainian and Russian historiography of the study of Polish land tenure. It is noted that studying this issue, Russian scholars considered it in the context of agrarian relations in the Russian Empire, while Ukrainian authors focused their attention on the territory of Ukraine. Imperial stage researchers mostly addressed the problems of land tenure and land use on an all-Russian scale. Polish land ownership was studied only by a few authors, who mostly described events rather than analysed them thoroughly. Ukrainian researchers looked at the history of Polish land tenure in order to substantiate the right of the Ukrainian people to independent development and study the origins and course of the Polish-Ukrainian confrontation. Russian authors paid attention mainly to the context of political and socio-economic history of the Russian Empire. In general, the history of Polish colonization of Ukrainian lands, shifts in land tenure of people of Polish origin under the influence of socio-economic changes, and restrictive measures taken by the Russian government against the Polish element resonated considerably. The greatest achievement of this period was the accumulation of statistical material, due to which the works acquired archeographical significance, having formed the grounds for further research.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Темірова Надія Романівна

2. Temirova Nadiya Romanivna

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Степанчук Юрій Степанович

2. Stepanchuk Yurii

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шандра Ірина Олександрівна

2. Shandra Iryna Oleksandrivna

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Присяжнюк Юрій Петрович
2. Prysiazhniuk Yurii Petrovych

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мотуз Валерія Костянтинівна
2. Motuz Valeriya

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Івангородський Костянтин Васильович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Івангородський Костянтин Васильович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.